

GAZETA WARSZAWSKA

Z WARSZAWY DNIA 16. SIERPŃIA 1796. R. WE WTOREK.

Publicandum.

Ohnerachtet aus besonderer Huld und Nachsicht Seine Königl. Majestät von Preussen Unser Allergnädigster Herr, der Stadt Warschau die rückständigen Abgaben pro 1794 und 1795 gänzlich erlassen, und solches durch das Publicandum vom 10 Julii c. zur allgemeinen Wissenschaft gebracht worden, so hat die unterzeichnete Königl. Kammer ungern bemerken müssen, daß diese Allerhöchste Gnade nicht erkannt worden, und ein grosser theil der Einwohner der hiesigen Stadt mit Abtragung der Landesherrlichen Abgaben, auf die März Rata des 1796ten Jahres, noch im Rückstande ist. Es kann nun hierunter weiterhin nicht die geringste Nachsicht statt finden, und ist daher dato die executivische Beitreibung dieser Rückstände aus der März Rata des 1796ten Jahres, verfügt. Den Einwohnern der Stadt Warschau wird solches hiermit öffentlich bekannt gemacht, um durch ungesäumte Bezahlung dieser reste an den Exactor Roskiewicz, der sonst unausbleiblich erfolgenden executivischen Beitreibung vorzubeugen.

Signatum Warschau den 10ten August 1796.

Königl. Süd-Preussische Krieges und Domainen Kammer.

v. Harlem. Goldbeck. Helwing.

Obwieszczenie.

Chociaż z szczególniejszey łaski i względu Jego Królewska Mość Pruska Pań Nasz Najłaskawszy Miasztu Warszawie Podatki za rok 1794 i 1795 zupełnie ułaski, i to przez Obwieszczenie pod dniem 10tym Lipca c. do Publiczney wiadomości podane było; Jednakowoż niżej podpisana Jego Królewskiej Mości Kamera z nieukontentowaniem uważa, iż ta Najwyższa Łaska nie jest uznana, a wielka część Obywatelów Miasztu tutejszego w odniesieniu Królewskich Podatków za Rata Marcową 1796 roku w zaległości została; Przeto na potym ani najmniejszy wzgląd miejsca znaleźć nie może i tym końcem pod datą dzisieyszą zaległych za Rata Marcową 1796 roku podatków wybieranie exekucyjne nakazane zostało. Dla tego to podaje się do Publiczney wiadomości Obywatelom miasztu Warszawy, aby ci iak najprędzey wypłacili zaległe Podatki Urodzonemu Roszkiewiczowi Exaktorowi chcąc uniknąć tym sposobem Exekucyi nie ochybnie nastąpić mającey.

Podpisano w Warszawie d. 10 Augusta 1796 Roku.

J. K. Prus Połudn: Woyskowa i Ekonomiczna Kamera.

v. Harlem. v. Goldbeck. Helwing.

Z Wiednia 6. Sierpnia:

Rappota ostatnie Generała *Wartenslebena* z *Ziel* przy *Bambergu* pod dniem 28. zeszłego Mca pisane nie w sobie szczególniejszego nie zawierają, atakował wprawdzie nieprzyjaciel dnia tegoż rano korpus nasze przy obydwóch brzegach *Menu*, lecz bezskutecznie; jednak później dla przewyższających się jego cofaliśmy się — Arcy-Xiąże *Karol* w swoich doniesieniach d. 31. Lipca uwiadomia, że armia w tymże miejscu co dawniej została, ponieważ zaś Francuzi *Novemberdze* zagrażają, wypadnie więc i tej armii pozycyą swoją odmienić.

Od wojsk Włoskich pod kommandą *Feldmarszałka Wurmsera* będących wysłany z *Dolce* kuryer przywiózł tu wiadomość, że armia nasza dla dania odsieczki fortecy *Mantui* naprzód postępuje, a to w kilku kolumnach, z których dwie znaczniejsze pod *Feldmarszałkami Dawidowich* i *Sebottendorf* zostały. Dnia 29. Lipca marsz się rozpoczął. Między *Brentino* i *Brekoco* poprawym brzegu *Adygi* zabraliśmy forpocztom nieprzyjaciela 4 armaty i 900. niewolnika, a przy *Montebaldo* do 500. ludzi, z naszej strony niektóre bataliony znacznie ucierpiały, lubo nie tak jak Francuzi. — Dnia 30 przy *Cambora* gdzie stała jedna dywizya nieprzyjaciela, przyszło znowu do żywey ułarczki w ktorej także 4. armaty i 250. niewolnika wpadło w ręce nasze. Generał *Spiegel* d. 31. zeszłego Mca *Werone* osadził. — Gdy potym *Feldmarszałek Wurmsers* przekonał się, że Francuzi na przeciw Generałowi *Quosdanowich* zmierzają, wysłał mu zaraz na pomoc Generałów *Melas* i *Dawidowitsch*, Generałom zaś *Pittoni*, *Mittrowski* i *Spiegel* rozkazał spieszyć do *Villafranca*, aby poka-

zujących się Francuzow przy *Roverbello*, i chcących oskrzydlić nasze wojsko, zatrzymać mogli. — Czekamy z niecierpliwością na dalsze od wojska tego doniesienia.

Hrabia *Lehrbach* d. 1. Sierpnia do *Ratyzbony* wyjechał. — Mowią, że Ministerium nasze wysłało kuryera do Rezydentanta w *Bazyli* *P. Degelman* z zleceniem oświadczenia *P. Barthelemi*, że teraz jest w chęci traktowania o pokoy stosownie do propozycyi przed 4. tygodniami podanych. Powrot tego kuryera miał sprawić wyjazd *P. Lehrbach* ktoremuby zatym dalszą drogę jak do *Ratyzbony* odprawić przyszło. Różne tu jak w każdym wielkim mieście wieści biegają, jak n. p. że kilku Generałow posadzonych o skryte sprawe Francuzow sprzyianie oddalono od wojska Cesarzkiego. Politycy tuteysi utrzymują, że wszystkie kłębki, ktore od 3 lat ponosimy, duchowi *Jakobinizmu* przypisać należy, chociaż oczywista jest rzeczą, że Francuzi szczęście swe przewyższającym swym siłom są winni.

Z Paryża 25 Lipca.

Na sessyi Rady 500 d. 9 t. m. *Fourcroy* imieniem Kommissyi wyznaczoney do examinowania projektu względem rozkładu szkół centralnych, czytał rapport bardzo obszerny i ważny, w którym wyrażając przyczyny opóźniające organizacyą publicznę instrukcyi, podał razem środki przyspieszenia oney. Wystawiał naprzód, że nacyelniejszą z przyczyn tamujących eksekucyą prawa w tej okolicznosci dawniej zapadłego, była obszerność kolosalna planu, który urzędnikom chcącym go przywieść do zupełnego skutku nieprzewyciężono wystawiał zawady. — (Chcąc sobie uczynić należyte wyobrażenie tego szkół centralnych układu, uważ-

my to, co o nim w raporcie swym donosi.) — Oto raportu słowa: — „Dziewięćdziesiąt szkół nowych, zdaje się nagle powstawać z niczego i zastępować miejsca Kollegiów owych gdzie zastrzały Gotczyzny sposobem klepano przez lat kilka początki martwego języka, będącego wprawdzie źródłem wszystkich w literaturze piękności, ale oraz czerzey obfitości i żakowkiej wymowy dla uczniów, których tam nudnymi i długim powtarzaniem jednegoż trudzono. Tu przeciwnie, język jest jedynym z mniejszych pracy obiektów, a może nawet zbyt od niej usunionym. Powołani do przyjemniejszych, poważniejszych i pożyteczniejszych nauk; widokiem natury i jej rozlicznych tworów, mechaniką ciał niebieskich i różnaitością skutków przyrodzenia zatrudniać będą czynną imaginacją swoją i nienasyconą ciekawość. Już się mordować nie będą nad oschłemi, jednostraynymi i mało znaczącą konstrukcyi regułami, które się tysiąc razy powtarzaia i tyleż zapominają. Siły ich duszy nie samą tylko nauką słów i frazesów zatrudniać się, ale czynno i rzeczy będą zasilać umysł i zdołać ich pamięć. Z matematycznymi i fizycznymi naukami łączonym będzie ćwiczenie użyteczne w wyobrażaniu na papierze obiektów różnych, ich kształtu, rozmiaru, właściwego ich położenia i wzajemnego między nimi stosunku. Do języków dawnych przywiązana będzie nauka potrzebniejszych języków żyjących, którym, sama tylko beczynna gnuśność, zaprzeczyć może pożytku w handlu i negocyacyjnych. Do prawideł i przykładów pięknych nauk czyli literatury przyłączy się mechanizm powszechny języków. Zawasiast kilku zdarzeń z dzieiów Rzymian i Greków, z których ciemne tylko o tych

dwoch sławnych narodach brano wyobrażenia w dawnych kollegiach, poda się młodym republikanom w ciągu nieprzerwanym historia ludzi od czasow baiecznych do epoch dzisiejszych, aby wielkie i piękne przykłady zaszczepliły w ich sercach miłość wolności i cnoty, bez ktorey pierwsza utrzymać się nie może. Nauka towarzyska, sztuka rządzenia ludźmi przez prawa, relacye jakie między narodami handel i przemysł stanowi, i tym podobne wiadomości będą dopełnieniem edukacyi poświęconey młodzieńczemu wiekowi od lat 12. do 18. Taki to zbiór wiadomości obeymować powinny centralne szkoły. Dziesięciu Professorow w każdej z nich, użytych będzie do przebieżania tego pięknego kursu. Dla wydoskonalenia takowej edukacyi, prawo zapadłe chce aby przy każdej centralney szkole znajdował się ogród botaniczny, gabinet historyi naturalney, gabinet chymii i fizyki experymentalney, oraz biblioteka publiczna dla pożytkowania z niezmierney wielości składow ksiąg należących do narodu. Lecz chceć natychmiast ustanowić dziewięćdziesiąt ogrodow botanicznych, dziewięćdziesiąt zbiorow historyi naturalney, tyleż gabinetow fizyki i laboratoryow chemicznych, nie jestże to nadzwyczajnie trudnym do wykonania projektem, ktoregoby największe mocarstwo choćby nawet tak wielkich i tak nagłych jak my potrzeb nie miało, do skutku przyprowadzić nie mogło.

W dalszey mowie *Fourcroy* dowodził, że prawo niechce aby tak jak w *Paryżu*, wszędzie wspomniane gabinety i laboratoria były we wszystko opatrzone, ale tylko, żeby to co konieczność wymaga jako to plany istotnie potrzebne, pospolitsze rośliny, maszyny lub narzędzia nay-

celniejsze w rozmaitych warsztatach używane w nich znaydowały się. Ze należy pierwsze początki nauk w poić w umysł młodzieży, aby ta zasmakowawszy w nich i poznawszy ich użyteczność z własnej ochoty coraz dalsze czyniła postęпки. Ze prawo nie nakazuje, aby koniecznie znaleźć dziewięćset osob z wielkim geniuszem, i zdatnych do uczenia, ale tylko ludzi światłych, przywykłych do pracy i posiadających pierwsze fundamenta wiadomości ludzkich. Ze sposob uczenia w niektórych Akademiach Niemieckich powinien być naśladowany. Wniósł nakoniec aby do domow dawnych kollegiow przenieść szkoły centralne, i przyłączyć do nich botaniczne ogrody. (Rada mowę tę drukować kazała, a projekt podany, do powyższych myśli stosujący się w prawo zamieniła.)

Minister wojny *Petiet* wyjeżdża na urząd Posła Rzplitey do *Turynu*. — W *Medyolanie* z taką karnością Francuzi postępują, że pod czas oblężenia *Cytadelli* lubo rowy komunikacyjne wórząd polzasianych zbożem i ogrodow, porobione były iednakże, na krok nawet po bokach, nic zepsutym niezostało. Ta tylko w zbożu szkoda była, którą w nim kule sprawiły, a na zaiutrz po wzięciu zamku zadziwieni mieszkańcy, radośnie zniwa ukończyli. — Woysko nasze w *Szwabii*, 10,000 ludźmi z *Lotaryngii* wzmocnione zostało. — Niektóre pisma zapewniają, że port *Papiezki Civita-Vecchia* przez woyska nasze jest osadzony. — Kontrybucya nałożona na prowincyą *Bolonii* 5. millionow liwrow wynosi. — Dyrektoryat darował Generałowi *Hoche* na dowod ukontentowania swego z usług oyczyznie czynionych, dwa najpiękniejsze konie z stajni *Rzplitey*, i parę pistoletow najpiękniej-

szych i naydoskonalszych w swym gatunku z fabryki królowey, w *Wersalu* założoney, przez ministra *Benzech*, gdy był dawniey kommissarzem robot broni. — Minister ten dał w tych dniach ucztę wspólną Posłowi *Tunetańskiemu* zupełnie w *Tureckim* sposobie. Po *Sorbecie*, i owocach darował Posłowi zbior broni, z teyże fabryki, która swoją doskonałością podziwienie wszystkim sprawiła. — Gdy wojna domowa całkowicie ustała, Dyrektoryat napisał listy zawdzięczające do Generałow dywizyi *Hedonville*, *Labardiere*, *Coffin*, *Duguá*, *Lemoine*, do Generałow Brygadierow *Dutilh*, *Grigny*, *Watrin*, *Gratien*, *Kalletaux*, *Quantin*, *Digonet*, *Travot*, *Mermet*, *Baillet*, *Drut*, *Menage*, *Geney*, do Generałow Adiutantow: *Simon* i *Cortez*, którzy pod Generałem *Hoche* zostawali.

Wkrotce spodziewana jest ratyfikacya zawieszenia broni ułożonego z *Xięciem Württembergim*, wysłani od niego posłowie traktują już z Dyrektoryatem o pokoy. — *Aubert Dubayet* wyjechał z *Toulonu* do *Konstantynopola*. Słuita iego na 2. fregatach morzem tę drogę ma odprawić, iak tylko flotta *Angielska* od brzegow *Toulonu* oddali się. — Utrzymują niektórzy, że mimo pozorney spokojności *Hiszpania*, wyda wkrotce wojnę *Anglii*, a my dać mamy 30,000. ludzi dla zdobycia *Gibraltaru*. Sławni *Mechanicy* bracia *Perriens* znani z wielu pięknych wynalazkow, wynaleźli machine za pomocą ktorey w dzień ieden nie wiele używając osobniezmierną liczbę mandatow nie mogących wcale bydź fałszowanemi, zrobić można. — Sąd Departamentu *Sekwany* wydał wyrok w sprawie *Babeufa* i 32. iego wspólnikow, oskarżonych o spisek przeciw rządowi, że oskarżenie ma miey-

GAZETY WARSZAWSKIEJ

Z WARSZAWY DNIA 16. SIERPNIA R. 1796. WE WTOREK.

Koniec Obwieszczenia względem Magistratu Sprawiedliwości.

Dem Waisen-Amt dagegen liegt die Bevormündigung aller Unmündigen, Blödsinnigen und abwesenden Personen, die Verwaltung ihres Vermögens und endlich die Unterhaltung und Erziehung derselben ab :

Die Städtischen Einsassen werden daher in ihren Geschäften sich nach Maassgabe der vorher enthaltenen Bestimmungen an diese Departaments zu wenden haben.

Zugleich dient ihnen zur Nachricht; das der Justiz-Magistrat seine Sitzungen in dem vom Pauliner Hospital am Neustädtischen Thore erbauten neuen Hause haben wird, und dort die Vorstellugen an denselben abzugeben und die mündlichen Gesuche in der dortigen Registratur anzubringen sind.

Statt der ehemaligen Cirkel-Gerichte werden für die verschiedene Viertel der Stadt besondere Bagatell-Deputationen eingeführt und das Publikum mit deren Einrichtung und deren für jedes Viertel bestimmten Gerichts-Tagen durch den Justiz-Magistrat noch besonders bekannt gemacht werden.

Wer endlich sich von dem Umfang der Geschäfte des Justiz-Magistrats und der darinne zu beobachtenden Verfahrens-Art

Urzędu Sierocego jest obowiązkiem, nieletnim, niedołącznym i nieprzytomnym osobom opiekunów wyznaczać, majątkiem ich zarządzać i tak o sustentacyi iako też wychowaniu ich mieć staranie.

Niechay zatym Obywatele Miasta tego w czynnościach swoich podług powyższych przepisow do tych dwóch Departamentow udaia się.

Przytym wiadomo się czyni publiczności, że Magistrat sprawiedliwości sesye swoje w domu z Szpitala Paulińskiego zbudowanego, przy bramie Nowomiejskiej położonego odprawiać będzie; gdzie zatym Memoryały do tegoż Magistratu oddawane, tudzież ustne żądania w Registraturze tamtejszey zanoszone bydź powinny.

Zamiast bywszych sądow Burmistrzowskich wyznaczone będą w Cyrkułach Miasta oddzielne potoczne Deputacye, o urządzeniu ktorych, tak iako o dniach sądowych, publiczność przez Magistrat sprawiedliwości osobnym obwieszczeniem dokładniej będzie uwiadomiona.

Kto w reszcie o czynnościach często rzezonego Magistratu i o prawidłach temu przepisanych doskonalszą życzy poznać wiadomość, doczyta się obszerniej

umständlicher zu unterrichten wünscht, dem dient es zur Nachricht; das das ganze Reglement abgedruckt und zum öffentlichen Verkauf ausbezogen werden wird, wobei nur noch die sämtlichen Rechtnehmende Partheien auf den in dem Verlage des Dohm herrn *v. Malinowski* hier vor kurzem herausgekommenen Auszug der allgemeinen Gerichts-Ordnung, der ihnen zur Betreibung ihrer gerichtlichen Geschäfte so nothwendig ist, aufmerksam gemacht werden.

Eben so wird ein Auszug des Preussischen Allgemeinen Landrechts, als des für die sämtlich Preussischen Staaten dienenden Hülfrechts in polnischer Sprache hier verkauft. Da nun beide Piecen in einen äußerst mässigen Preise sind, so kann man auch mit Recht hoffen, das ein jeder diese kleine Ausgabe gerne anwenden wird, sich mit den Gesetzen und Verfassungen bekannt machen, die ihm Künftig zur Richtschur seiner gerichtlichen und außergerichtlichen Handlungen dienen sollen. Warschau den 9ten August 1796.

Königlich Süd Preussische Regierung.
podpisano

Publicandum.

Da die Einbringung der Ausländischen Kupfermüntze in die Königliche Provinzen zwischen dem *Niemen*, *Bug*, *Narw* der *Weichsel* und der Ostpreussischen Grentze und deren Verbreitung im Lande, dem Publico zum Nachtheil gereicht, so kann solche forthin nicht weiter gestattet werden, weshalb sämtl: ausländische Kupfermüntze, hiemit von jetzt an für völlig ungangbar erklärt, bei den Königlichen Casen auf keine Weise angenommen werden und jedermann gewarnet wird, dergleichen anzunehmen.

Zur Aufrechthaltung gedachter Anord-

nies wszytkiego z Regulaminu, który będzie do druku podany, i publicznie przedawany; przyczym także zaleca się stromem mającym prawne interessa, Xiążka niedawno z pod prasy Xiędza Kanonika *Malinowskiego* wyszła, każdemu w sądowych czynnościach arcy potrzebna, zawierająca w sobie wypis z powszechny sądowej Ordynacyi.

Przedaje się tu także w tłumaczeniu Polskim wypis z powszechnego prawa dla wszytkich Państw Pruskich wydanego. A że każde z tych dzieł tylko po kilka złotych Polskich kosztuje, przeto słusznie spodziewać się należy, iż każdy ten mały wydatek chętnie podejmie, ile że przez to o prawach i układach, podług których w prawnych i inszych zdarzeniach ma się zachować, potrzebną nabędzie wiadomość w Warszawie d. 9. Sierpnia 1796.

Krolewska Południowa-Pruska Regencya.

de Meyer.

Obwieszczenie.

Wprowadzenie Pieniędzy zagranicznych miedzianych w Krolewkie prowincye między *Niemnem*, *Bugiem*, *Narwią* *Wisłą*, i Granicami Pruss wschodnich leżące, których cyrkulacya z wielką jest dla Obywatelow szkoda, a odtąd na potym pozwolona być nie może; dla tego niniejszym urzędzeniem uwiadomia się, że moneta Miedziana w kassach Krolewskich przyjętą w żaden sposób nie będzie, i nikt takowej przyimować nie ma.

Ku wykonaniu wspomnionego urzą-

nung, wird zugleich allen öffentlichen Beamten an den Grenzen, so wie sämtlichen Grund Obrigkeiten und Gutsbesitzern hiedurch aufgegeben, auf die Einbringung des fremden Kupfergeldes, von welcher Art es seyn möge, nach erfolgter Bekanntmachung dieses Publikandums ein wachsameres Auge zu haben, im Entdeckungsfalle, die Uebertreter dieser Verordnung sofort anzuhalten; das bei sich führende fremde Kupfer-Geld, ihnen in gegenwart dreier Zeugen abnehmen zu lassen, und solches versiegelt, an die Kammer Commission zu Białystok abzusenden, welche wegen dessen confiscation und der Auszahlung der Hälfte des Werths an den Denuncianten das Weitere veranlassen wird.

Dagegen soll aber auch ein ieder, der von einer solchen verbotenen Einbringung fremden Kupfer-Geldes Wissenschaft gehabt zu haben, überwiesen wird und davon gebührend Anzeige zu thun, unterlassen hat, deshalb in Auspruch genommen und bestraft werden.

Da es auch für nothwendig erachtet worden, den Werth, des pohlischen Kupfer-Geldes auf die Hälfte herunter zu setzen, so wird solches dem Publico ebenfals und mit dem Auhange bekannt gemacht, dass das Pohlische Kupfergeld, forthin nur zur Hälfte des bisherigen Werths Cours haben soll.

Königsberg den 23. Julius 1796.

Auf Sr. Königl. Maiestaet allergnädigsten Special Befehl. *v. Schroetter.*

Z Werony 19. Lipca.

Wczoraj i dziś straszny huk armat z strony *Mantui* słyszeć się daie. W nocy widzieliśmy dobrze z wież kościelnych bomby i kule ogniste do fortecy rzucane.

dzenia zaleca się wszystkim Pogranicznym Officyalistom, wszystkim Zwierchnościom Ekonomicznym, i Dobr Possessorom; aby po ogłoszeniu niniejszego obwieszczenia pilne mieli na to baczenie, iżby takowe zagraniczne miedziane Pieniądze iakiego bądź kolwiek gatunku, wprowadzane nie były, w przeciwnym zdarzeniu przestępujący ninieysze urządzenie natychmiast przytrzymany, Pieniądze zaś zagraniczne miedziane przy nim będące w obecności trzech Swiadkow odebrane, a po zapieczetowaniu tychże do Kommissyi Kameralney w Białymstoku oddane być mają, która względem takowey konfiskaty i względem wypłacenia połowy wartości donosicielowi dalsze wyda rozporządzenie.

Ktoby zaś miał iaką wiadomość o wprowadzeniu zagranicznej miedzianej monety, a niedonosił tego, takowy do tłumaczenia się, a potem po przekonaniu do kary pociągniony będzie.

Aże przytym za nieodbytą potrzebę uznano zmniejszyć walor kursującej Polskiej Monety miedzianej do połowy; przeto obwieszcza się o tym Publiczność z tym dodatkiem; iż Moneta Miedziana Polska odtąd tylko w połowie swej wartości kurs mieć będzie.

W Krolewcu dnia 23. Lipca 1796. R.

Za specyjalnym J.K.Mci rozkazem.

von |Schroetter.

Francuzi strzelają do tego miasta z niezmierney liczby armat największego kalibru. Ogień się już zaiął znaczny, mimo tego rozumieją niektorzy że tylko przez ogłodzenie można wziąć tę fortecę.

Obwieszczenie.

Kommissya wyznaczona do dochodzenia Dochodow Miasta Warszawy, podaje do wiadomości, że Sklepy pod Ratuszem pod Num: 6. 8. 9. 10. 11. 14. 19. 20. 26. 27. jako i w Ratuszu łanym Starego Miasta pod Num: 2. 6. 7. 8. 12. 14. 15. 16. 17. 19. 20. 21. 26. 27. 28. tudzież Kamienice miejskie i Domy pod Num: 42. 161. 169. 240. 340. 179. 218. 2218. 1796. 2594. 2620. Gmachy przy Cuchtauzie dotąd do Fabryki Tabacznicy użyte pod Num: 2218; i dwie stajnie z wozownikami na podwalu pod Num: 505, niemniej Ratusz i Dom na Nowym Mieście pod Num: 340. 342, jako też Sklepy tamże przy Ratuszu Num: 1. 3 przez Publiczną Licytacyą więcej dającą w roczną lub dłuższą dzierżawę wypufzczone będą, a to w wyznaczonych trzech terminach, z których pierwszy na dzień soty, drugi na dzień soty bieżącego, a trzeci i ostatni na dzień soty przyszłego miesiąca zrana na godzinę sotą jest wyznaczony. Chcący zatem nymować, może się w terminach przepisanych w Izbie Sessjonalney Ratusza Starego Miasta stawiać i swoją offerencyą zapisać. Jaki zaś rzeźnicze jako to na S. Krzyskiej ulicy pod Num: 15. 21. 22. 24., na Nowym Świecie pod Num: 2. 3. 4., na Szulcu pod Num: 3, a na Nowym Mieście pod Num: 4. 6. 10. 20. 27 na terminach wyżej wyrażonych po południu o trzeciej godzinie Rzeźnikom sprzedawane być mogą zostawiając tychże latek pewny Czyszc roczny, czyli Kanon do Kassy Miejskiej płacić się mający. Dan w Warszawie dnia 13 Sierpnia 1796. Schimmelfennig d'Oye Prezydent Miasta.

Wiadomo się czyni Publiczności, iż w nocy z 12 na 13 dzień tego Miesiąca w Domu przy Bielańskiej ulicy pod Nrem 605 sytuowanym a do byłszego JW. Ostrowskiego Podskarbiego należącym, ukradziono Bieliznę na gorze pod dachem do uszenia powieszoną niżej opisaną, jako to:

2 Cienkie Francuzkie Koszule z łabotami i mankietami, na których cyfry W. K. 2 Ditto ditto z cyfrą J. K. 4 Polskie Koszule z cyfrą A. P. 3 Koszule białogłowskie z cyfrą A. K. 4 Prześcieradła z cyfrą A. i numerowane. 2 Pary ponczoch białogłowskich nicianych z cyfrą A. 1 Stara niebieska chustka do nosa z cyfrą W. K. Publiczność zaś nietylko się ostrzega aby żadney z wyżej opisanych rzeczy od nikogo, ani kupowała, ani przymawała, ale owszem uprasza się, aby w przypadku spostrzeżenia onych, tak też rzeczy jako też sprzedawającego lub posiadającego je przytrzymała, i tuteyszey o tym Dyrekcyi Policji doniosła. Za którą przysługę wynalazcowi tychże rzeczy nadgrada od 4 Talarow przyrzeka się, którą natychmiast od niey przy wyjednaniu onych niezawodnie odbierze. Datt w Warszawie d. 14 Augusta 1796.

J. K. Mci Pruskiej Dyrekcyi Policji.

Patz.

Da mir von Einer Königl: Hoch löblichen 3ten Lotterie Direction das Einnahme Amt der Königl: chen Warschauer Zahlen Lotterie conferiret worden, so mache ich solches einem spellustigen Publico zur nachricht bekannt. Auch bin ich gesonnen, einige Unter Collecteurs, die das Einnahme Geschäft unter meiner firma mit betreiben helfen wollen. gegen einen massigen Rabbat, une unter der einzigen Bedingung, das sie rechtschaffene Männer sind, anzunehmen, Solte es auch noch an den nöthigen kenntnissen, wie dies Geschäft betrieben werden mußse; fehlen so bin ich bereit, dieses einem jeden binnen kurzer zeit verständlich zu machen. Warschau d. 16 Ang: 1796.

Weisse

Königlicher Lotterie Einnahmer wohnhaft in der Münz Straße Nro 598

Podaje do wiadomości, iż od Krolewskiej Przesławietney zciey Dyrekcyi Lotteryi, Urząd Kollektora w Krolewskiej Warszawskiej liczbowej Lotteryi jest mi powierzony. Chcący się podjąć tego urzędu pod moją Firmą za pomiernym Rabattem i pod jedyną kondycyą że są poczciwymi ludźmi, przyjąć gotow jestem. A gdyby sposob sprawiania się im był niewiadomy, w krótkim bardzo czasie informować ich o tym mogę. w Warszawie dnia 16 Mca Sierpnia 1796.

Weisse Kollerkor

Mieszkający na ulicy Mennicznej pod Nrem 598.

DONIESIENIA.

IPanowie Kredytorowie JW. IPana Jana Grabowskiego Generałowicza woysk W. X. Litt: mianowicie JW. Leduchowski Woiewodzie Czernichowski, i IPan Kabryt byłszy Bankier, lub wiego stopniu będący uwidomienia się, iż na satysfakcyą pretensyom wszelkim do majątku tegoż JW. Grabowskiego sfosurującym się, za Sancytm Readu Naywyższego Litewskiego, po zaśłych Adcytacyach, zapadł dekret Ziemski Wołkowyski, uznający Exdywizyą Dobr Miedzyrzeczka w Powiecie Wołkowyskim sytuowanych. Do których to dobr Sad Exdywizorski na dzień 19ty Septembra roku terażnieyszego 1796. ma się ziechać, i satysfakcyą wszystkim kredytorom wymierzać.

Przed kilku dniami, zginęła pod Nadarzynem Charcica płowa, kosmata, ktoby ją znalazł lub gdzie dostrzegł uprasza się, aby się nadgłosił lub do wsi Mrokowa pod Nadarzyn, lub na pocztę Raszynską, albo do Warszawy do Kamienicy pod Nrem 2673 na Bednarskiej ulicy, a odbierze nadgródę przyzwoitą.

sce. A zatym odesłani będą do miasta, gdzie najwyższy sąd narodowy Juryzdykcyą swą w sprawie *Droueta* rozpocznie. (Hollenderska poczta nie stała w *Hamburgu* więc listów z nowszemi wiadomościami z *Paryża* do 29. Lipca nie mamy.)

Z *Londynu* 29. Lipca.

Wojna z Hiszpanią podobno nastąpi. Zda się, iż gazety Ministerjalne starają się przygotować do tego publiczność. — Kupcy tuteysi handlujący z Portugaliją naradzali się wczoraj względem środków przedsięwziąć się mających, gdyby Francuzi wkroczyli do Portugalii i przymusili rząd tameczny do zamknięcia portu *Lizbony* i innych Portugalskich portów, do których floty nasze z morza śródziemnego, z Indów Wschodnich i zachodnich często zawiały. Słychać że Francuzi żądają od Portugalii nie tylko wypłaty trzech millionów funtów szterlingów, ale nawet odstąpienia dwóch wysp obfitujących w bawełnę. — Wczoraj Poseł Amerykański *P. King* miał pierwszą audiencyą u Króla. — Parlament jak mówią w miesiącu Wrześniu zgromadzi się. — Lord *Macartney* będzie Gubernatorem *Przylądka Dobrej Nadziei*. — Admiralicya odebrała wiadomość przez Telegraf z *Portsmouth*, że flotta nasza kupiecka z Indów wschodnich szczęśliwie w portach naszych stała.

Czynności Woienne w Niemczech.

Z *Freudenstadt* 25. Lipca.

Generał *S. Cyr* przeszedł *Necker* pod *Tübingen*. — Przez *Reutlingen* i *Blauberg* udał się do *Ulm*, i 21. t. m. wszedł do tego miasta, i wszystkie tam znajdujące się magazyny *Auftryackie* zabrał.

Z *Augsburga* 27. Lipca.

Od dni kilku dywizya korpusu *Kon-*

deusza w okolicy naszej znajduje się. Sam *Xże Kondeusz* onegdaj tu przyjechał.

Z *Heidelberg* 29. Lipca.

Francuzi otrzymawszy ciężką artyleryą z *Londau* już od dni 5. bombardują fortecę *Philippsburg*. Republikanie w 16,000. koło niey stoją. — *Manheim* jeszcze nie jest opasany. Z *Konstanz* donoszą, że tam Francuzi wkrótce są spodziewani.

Z *Frankfurtu* 30. Lipca.

Na żądanie Francuzów umieszczono w naszey gazecie urzędowy rapport, z którego okazuje się, że od d. 15. aż do 22. w okolicach *Stuttgard* nieustannie prawie wojska republikanów z Cesarzkimi walczyły. Bitwy te były bardzo krwawe i decydujące. Cała armia *Arcy-Xięcia Karola* zupełnie porażona, d. 17. cofnąć się do *Canstadt* musiała, korpus jeden odcięty, w *Stuttgard* pozostał; Francuzi zrobiwszy dnia 18. mimo największego upału marsz forsowny 7 godzinny, otoczyli miasto i z wszech stron do niego bramami wpadli, zaczęto się bić na ulicach i rzeź straszna nastąpiła. *Auftryacy* wszędzie pobici, w większej części pogineli, częścią zaś dostali się w niewolę. D. 19. republikanie stali w okolicach miasta. Dzień 20. był odpoczynkowi poświęcony. Nazajutrz uderzyli znowu Francuzi na uszykowanych nieprzyaciół na równinie przy *Helbach*, bitwa trwała od 9. zrana do 7. w wieczor i Cesarscy przy *Berg, Wangen* i *Hohenheim* za *Nekker* cofnąć się musieli. D. 22. republikanie odnowili atak, przy *Esslingen* ten się im także udał gdyż Niemcy obrocili marsz swojemu *Dunajowi*. Po wzięciu *Stuttgard*, posłał *Arcy-Xięże* rozkaz do *Heilbron*, aby będące tam wielkie magazyny w wodę wrzucono, wkrótce nadeszło inne zlecenie

aby się starano jak najprędzej je przeprowadzić, lecz gdy tego, dla niedostatku wozów uskutecznić niemożna było, niezmiernie te składy całkiem w ręce Francuzów wpadły. — Generał *Jourdan* zwoła na szedł z wojskiem swoim, do poki tych wiadomości nieodebrał, lecz potym spiesznym krokiem postępować zaczął. Generał *Wartensleben* cofa się w Czechy ku *Eger*, a Rzesza Niemiecka losowi swemu jest zostawiona. Korpus Austriacki, który się był schronił do *Stuttgarðu* chciał rabować miasto, ale obywatele tamedźni uzbrowszy się gotowi byli gwałt gwałtem odeprzeć. Cesarscy wymawiają mieszkańcom Xstwa *Wurtembergskiego*, że ułtwili Francuzom przejście *Renu* pod *Kehl*, i że w każdej okoliczności sprzyiali republikanom. Z całym więc krajem *Wurtembergskim* postępują sobie jak z nieprzyjacielskim. — Woyłka posiłkowe z *Vandée* do armii *Renu* i *Mozelli*, tudzież *Sambry* i *Mozy* przybywają. W powszechności wszystkich użyto sposobow, do wymuszenia pozadanego pokoju. — Xiążę *Hessen Darmstadt* już się o niego zaczął starać i zdaje się że go wkrótce otrzyma. Mowią za rzecz pewną, iż minister CesarSKI Graf *Colloredo* znajduje się w *Paryżu*, co czyni nadzieie pokoju z dworem *Wiedeńskim*. — Nałożona na nas dawniey summa 8. millionow, pomnożoną została 2. millionami mającemi być w żywnościach, i innych potrzebach dostawionemi, w następującym rozkładzie: 100,000 korcy żytney i pszenney mąki, 500,000 garców wodki, 100,000 garców octu, 300,000 funtow soli, 150,000 cetnarow siana, 150,000. snopkow słomy, 50,000 worow owsa, 2,000 wołow lub krow z których każda sztuka ma 500 funtow wazyć.

Od granic Czeskich 1. Sierpnia.

Artyllerya rezerwowa i bagaże officerow korpusu *Wartenslebena* już stanęły w okolicy *Eger* i dalszych rozkazow oczekują.

Z *Stuttgarðu* 2. Sierpnia.

D. 27. zeszłego Mca stanęło zawieszenie broni między całym cyrkułem Szwabii i Generałem Francuzkim *Moreau*. Dnia tegoż Generał ten wyjechał stąd do *Esslingen*. Kolumna jedna Francuzow z *Brizgowii* do *Willingen* i *Donaueschingen* przybyła. Za medyacją Króla Pruskiego kraie Xcia *Hohenlohe* neutralnemi są ogłoszone. Od dai kilku lewe skrzydło woyłki Francuzkiego znaczne z pod *Renu* przez *Canstadt* i *Schorndorf* odebrało posiłki. Przednia jego straż weszła do *Gemünd* po żywey z Cesarzkimi utarcze. Onegdaj przed południem Francuzi stojący w okolicach *Göppingen* opanowali szturmem mocny zamek *Staufenek*, w którym CesarSKI był garnizon.

Z *Hanau* 2. Sierpnia.

Opasanie zupełne *Moguncyi* na obydwóch brzegach *Renu* wkrótce nastąpi. D. 26. zeszłego Mca Francuzi osadzili swym wojskiem *Hochheim*. Na lewym brzegu z bliższą się do fortecy przez *Grünstadt* i *Alzey*. D. 29. Lipca o godzinie 4.ey trzykrotnie szturmowali szaniec w *Hechtsheim*, lecz bezskutecznie. Garnizon w *Moguncyi* z 15. tysięcy tylko ludzi składa się i nie jest opatrzony dostatecznie w sol i drzewo. Podług listow z *Kassel* 26. Lipca, spodziewany tam był w kilku dniach Król Pruski z *Pirmontu*.

Z *Frankonii* 3. Sierpnia.

Główna kwatery Generała *Klebera* przed kilku dniami była w *Würzburgu*. W okolicach miasta tego jest teraz 25,000 Francuzow, Generał *Klein kommander-*

ie przednią strażą. W *Schweinfurth* i o kolicach mocny także stoi ich korpus, którego patrole do *Hassfurth* podchodzą. Zgromadzenie cyrkulowe Frankonii wysłało z *Norymbergi* 27. Lipca Generała Maiora *Eckart* do Francuzkiego Generała *Klein*, który bezpieczeństwo osob i majątkow zaręczył. D. 30. Lipca wysłało powtórnie deputacją do głównej kwatery Generała *Jourdan* dla traktowania z nim względem zawieszenia broni. W magazynach Cesarzkich zostawionych w *Westheim* znajdowało się 9,000 fas maki i 30,000 worow owsa. — W przody zaś Cesarscy 80,000 worow owsa i aptekę polową w *Men* wrzucili.

Od brzegow Menu 4. Sierpnia.

Podług listow z *Strazburga* d. 19. zeszłego Mca pisanych, armie Francuzkie, które *Ren* przeszły, mocne są 230,000 ludzi. Między *Bambergiem* i *Schweinfurth* przyszło iak słyhać 30. Lipca do ważnej bitwy, która iak się zakończyła ieszcze niewiadomo.

Z Bareuth 5. Sierpnia.

Między wojskami Francuzow i Austryjakow przy *Klasztorze Eberach* przyszło d. 3. t. m. do bitwy, która od 10. godziny z rana do 6. w wieczor trwała. *Klasztor* sam wiele miał uciepieć, Republikanie nakoniec wypędzili z niego Cesarzkich. Dnia tegoż ostatni wyszli z *Bambergu*, a nazajutrz o 7. zrana Francuzi tam weszli. Kapitulacya zawarta iest w następujących artykułach. 1mo. Żołnierze którzy są z tego miasta, mają zostawać na ordynansie u wojska Francuzkiego, ci zaś którzy są z wiosek powroczą z paszportami do domow, broń wszytką złożona będzie. 2do. Rekwizycye na sukno i suknie zależec będą od Generała *Grenier*, assygnatami ani mandatami nie

nie będzie płaconym, iezeli Generał albo Kommissarze woieni Francuzcy nie rozkażą. 3tio. Nie tylko dla mieszczan, ale i ludu wieyskiego bezpieczeństwo osob i majątkow iest zapewnione. 4to. Załogi wszytkim żądającym iey przez Kommandantow wydawane będą. 5to. Żołnierz na kwaterze stojący ma się tym kontentować co mu gospodarz da do iedzenia, gdy ten mięsa mieć nie będzie, żołnierz się bez niego obeysć musi. — Cesarscy opuściwszy *Bamberg* podzielili się na 2. kolumny, iedna pod Generałem *Werneck* idzie ku *Norymberdze*, a ztamtąd ma się udać do armii Arcy-Xcia *Karola*, druga pod Generałem *Colloredo* zmierza do *Eger*, i tam w obozie ma oczekiwać na pomoc z *Gallicyi* idącą, i wszytkie garnizony z Czech ściagnąć do siebie. — Przeieżdżający tedy zapewniają, że Elektor Bawarski wszytkie swoje kosztowne sprzęty popakować kazał. — Jedno z pism publicznych z *Szwabii* donosi, że wojska tego cyrkulu z 6. batalionow składające się w obozie od Cesarzkich d. 29. otoczone i rozbroione zostały.

Z Medyolanu 20. Lipca.

Generałowa *Buonaparte* bardzo tu iest dobrze widziana. — Iest nadzieia, że *Mantua* wkrodce się będzie musiała poddać. Garnizon uczynił był znowu wycieczkę, ale nieszczęśliwą. Francuzi wielkie siły w Państwie Weneskim zbierają. W *Bergamo* zabrali wszytkie ekwipaże Arcy-Xćcia *Karola*.

Od granic Włoskich 24. Lipca.

Minister Francuzki w *Genui*, *Ob-Faipoult* podał d. 10. Lipca Rządowi *Nepte*, w ktorey wyraża, że rozsiano wieści krzywdzące Rzpłtę, iakoby Francuzi majątek broń i kościoły *Genueńczykow* za-

brać chcieli. Xięża najpierwsi dali do tego powód i zapalaia umysły osobliwie kobiet. Ztąd pochodzą obelgi, których republikanie od ludu częstokroć doznaią. Niechce dać temu wiary minister, aby rząd w jakimkolwiek bądź celu kroki takie, mogące zamieszanie sprawić popierał, gdyż by powinien być przekonany, że Rzplta Francuzka jest przyjaciółką wszystkich narodów żyjących z nią w pokoju, i że ich wolność i własność szanuje. — Wiele więc zależy na przytłumieniu złego zaraz z początku; żąda przeto minister, żeby rząd użył środków mocnych dla uspokojenia wzburzonych umysłów i doniósł mu o nich aby on z swej strony Dyrektoryat wykonawczy i Generała kommanderującego we Włoszech mógł o wszystkim uwiadomić. — Przed odebraniem odpowiedzi tenże minister d. 15. t. m. drugą Notę podał, której treść jest ta: Zbieranie się ludu, w domu gościnnym *del Falcone* wcale nie ustaie, Francuzi tam bywający, słuchać muszą pogrozki, inni zaś na ulicach różnych obelg doznaią. Kobiety drażnią przeciw nim umysły obywatelów i względem zatrzymaney dziś rano broni, rozsiewaią krzywdzące Francuzów wieści. Każdy jednak powinienby się przekonać że Rzplta kiedy z nieprzyjaciółami walezy nigdy podeyscia nie zażywa. Woyna którą prowadzi, jest otwartą i stosownie do iey wielkomyślności, potęgę swą tylko na nieprzyjaciela swego wystawia. — Domagani się, aby dla bezpieczeństwa Francuzów znajdujących się w *Genui* użyto jak najmocniejszych środków, gdyż za nie w odpowiedzi cała Rzta Genuńska zostawć będzie, a razem żądam ukarania dowodców tych zamieszkań w pospółstwie., Rząd zatym wydał następnę obwieszczenie. —

Doża Gubernatorowie i Prokuratorowie Rzpltey Genuńskiej. — Żadając najmocniej utrzymania spokojności publiczney, nietylko między tuteyszymi obywatelami, lecz i w całym narodzie Genuńskim, sądziemy rzeczą przyzwoitą uwiadomić wszystkich, żeśmy nigdy najmniejszego powodu niemieli powątpienia o szczerości postępów Rzpltey Francuzkiej i iey rządu, których zapewnienia i dowody w każdym zdarzeniu od Francuzkiego nadzwyczajnego Posła *P. Faipoult* odbieramy. Czyniemy razem wiadomo, iż broń skrycie w tych dniach do miasta wprowadzona, na gruncie Rzpltey Genuńskiej od osob prywatnych na handel zakupiona była, i tedy tylko przewiezioną zostanie: przeto każdy do dawney spokojności powinien powrócić, gdyż wszyscy dowodcy, mow i postępów mogących spokojność publiczną naruszać, jako gwałciciele praw uważani i karani będą. — Z Pałacu 16. Lipca podpisano Franciszek *Maria*. — Proklamacya ta przywrocila wszystkim do dawnego porządku. — Nie tylko w *Genui* ale nawet i w *Rzymie* obawiano się kroków gwałtownych przeciw Francuzom, którym zapobiegaiąc Oyciec S. wydał obwieszczenie w tey osnowie: „Ze stosownie do zawieszenia broni z Rzplitą Francuzką podpisanego, Kommissarze Francuzcy do Rzymu ziechać miią, dla uzupełnienia niektórych warunków umówionych i przybliżenia rzeczy do stałego pokoju. Tak więc z powodów Religii, iak świętych praw gościnności, szanując wiarę publiczną, i umowę między rządami zawartą i t. d. wspomnieni kommissarze z uszanowaniem i iak najlepiej przyięci bydź miią, a lud w zupełney spokojności sprawować się powinien.